Mājas Draugs

2. gads | Novembris, 1951. | 11./21./ nr.

LATVIEŠU EV. LUT. PĀVILA DRAUDZES ALTĀRA GLEZNA SENATOBIJĀ, MISS. GLEZNU DARINĀJIS MĀKSLINIEKS A. A N N U S.

MĀCĪTĀJS JĀNIS STRAUTNIEKS

KUR BRĪVĪBAS OZOLS ZAĻO

1918. GADA 18. NOVEMBRA ATCEREI

PATIESĪBA DARĪS JŪS BRĪVUS (Jāņa ev. 8, 32).

JA brīvajā pasaulē arvien biežāk atskan balsis, kas prasa pateikt patiesību un atklāt komūnisma īsto seju, tad mēs, kas šo zvēra seju esam redzējuši vaigu vaigā, varam tikai sacīt: paldies Dievam! Jo vairāk un ātrāk pasaules tautas šaipus dzelzs aizkara izpratīs Padomju Savienības mērķus, jo skaidrāk tās saskatīs komūnisma agresīvo un nežēlīgo dabu, jo lielākas drīkst būt mūsu cerības, ka mūsu brāļi un māsas no vergu nometnēm Sibirijā atkal reiz vienoti un brīvi kādā 18. novembrī varēs pateicībā pulcēties tēvu tēvu dievnamos.

18. novembri pieminot un viņam salūtējot, mēs salūtējam arī patiesībai un brīvībai, jo ceļš uz brīvību ved caur patiesību. Dzīvības, kas upurētas uz brīvības altaŗa ir ziedi arī patiesības vainagā. Kur zaļo brīvības ozols, tur patiesība nometas viņa galotnē. Taču vienu mēs nedrīkstam aizmirst: brīvības un patiesības vārdiem ir mūžības smarža. Tie nav un nedrīkst būt tikai trauki, kuŗos viens glabājam vienu un otrs varbūt citu saturu. Tiem ir pašiem savs, no mūsu skaidrojumiem un tulkojumiem neatkarīgs saturs. Tāpēc mēs arī gribam še runāt par patiesību un brīvību no kristīga cilvēka viedokļa.

Kristus ir kristieša dzīves sākums un gals. Kristum tad ņu mums arī jāpakļauj v i s a mūsu dzīve ar visām tās vēlmēm un nodomiem. "Dzenaties pa priekšu pēc Dieva vlastības un pēc viņa taisnības, tad jums visas šās lietas taps piemestas." (Mat. 6,33). Valstiskā neatkarība vien vēl cilvēkam nedod laimi un mieru. Tas viņam jāatrod Dievā. Burvīgā gaismā tagad mums zaigo un laistās nesenie brīvās valsts gadi, bet vai atceramies, cik neapmierināti, aizspriedumaini un kritiski toreiz bijām? Tagad mēs kurnam: Dievs mūs piemeklējis! "Ja es būtu Dievs, pasaule izskatītos citādāka," izsaucās reiz kāds tautietis. Nabaga cilvēks! Viņš acīmredzot bija viens no tiem cilvēkiem, kas no visām mīlestībām pazīst tikai patmīlību, no visiem cieņas un bijības veidiem - tikai savu cieņu un no visām taisnības un patiesības formām - tikai paštaisnību. Ja jūtamies kārdināti rādīt Dievam ceļu, padomāsim uz kāda ceļa paši atrodamies un kādam garam paši piederam. Dievs šodien atkal sveŗ visu pasauli, un vai! tām tautām un zemēm, kuŗas viņa svaros būs par vieglām atrastas! Dieva vētras, Lagerlefas vārdu lietojot, nav vēl rimušas. Tik daudz piedzīvojuši un pārdzīvojuši, svērti un tomēr apžēloti, padomāsim nopietni kāda drīkstētu būt mūsu nostāja Dieva priekšā. Ceļos mums jānometas pie Viņa majestātes troņa! Bet vai tā ir mūsu nostāja? Vai esam kļuvuši citi cilvēki, labāki kā bijām? Vai gribam celties jaunai dzīvei - garā un patiesībā, mīlestībā un paklausībā pret savu Dievu? Mēs taču nedomāsim, ka tādiem, kādi mēs esam, Dievam nav nekā, ko pielikt vai atņemt!

Visaugstākajai patiesībai kalpodams un dienu no dienas dzīvē iedams, kristietis mācās, ka visas patiesības un arī īstās brīvības avots ir Dievs. Kristietis ik rītu saņem savu dzīvi kā jaunu Dieva žēlastības dāvanu, un ar ap. Pāvilu viņš zina, ka viņam nav nekā, ko viņš nebūtu saņēmis no Dieva (1.Kor. 4,7b). Pateicībā un bijībā viņš atveŗ sevi Dievam, kā valēju trauku, kuŗā Dievs ieliek visas labās domas, ļaudams iestarot viņā arī savas mūžīgās patiesības gaismas staram. Tādēļ arī brīvības un patiesības kvintesence kristietim ir visaugstākajā Dieva dāvanā - Kristus personā, Dieva dēlā, kas vienīgais par sevi ir varējis teikt: Es esmu ceļš, patiesība un dzīvība (Jāņa ev. 14, 6). Vāji kristieši allaž ir arī vāji patrioti. Staļins un komūnistu partija otrajā pasaules kaŗā gan pēkšņi pārvērtās par lieliem tēvzemes - "svētās Krievijas" mīļotājiem, bet mēs taču lūdzām, lai no šāda veida padomju patriotisma pats Dievs mūs pasarga, līdzīgi kā Lutera laikā lūdza, lai Dievs glābj Eiropu no turku briesmām. Bet tas, kādās briesmās mēs vēl nesen atradāmies un, varbūt, kādu briesmu priekšā stāvam arī šodien, dažam labam latvietim šejienes labajā dzīvē jau ir aizmirsies, tāpat kā piemirsusies ir Lutera mācība, ka īstā kristieša brīvība meklējama dzīvošanā Kristum un savam tuvākajam: Kristum ticībā, tuvākajam - aktīvā mīlestībā (cf. Lutera - Par kristīga cilvēka brīvību).

Pietiek skaisto fražu, kuŗas izdomāt nav grūti arī sātanam. Runu un vienaldzības vietā dzīvosim tā, ka neviens mums nevar pārmest, ka latviešu tautai kristietība ir tikai skaists ārējs ietērps, zem kuŗa slēpjas egoisms. Atzīsim, ka mums ir jākļūst labākiem un jāaug visvairāk Dieva atziņā, un nemitīgi jālūdz Dievs, lai viņš pats mums rāda ceļu, kā staigāt patiesībā un gara brīvībā. "Un jūs atzīsit patiesību un patiesība darīs jūs brīvus! (Jāņa ev. 8,32)." Jā, vienīgi Dievs mums var piešķirt kā garīgo, tā politisko brīvību - to pauž visas lielās mūsu laiku pārvērtības pasaulē, pārvērtības, kuŗu sekas mēs vēl šodien jūtam un jutīsim tik ilgi, kamēr nebūsim atraduši nemainīgo patiesību Dievā un iekšējās brīvības spēku pacelties pāri visam, kas mūs kavē būt īstiem Dieva bērniem.

Nolieksimies 18. novembrī tādēļ dziļāk kā citreiz, lai nožēlotu savu vājumu un grēku - cerībā, ka Dievs reiz apžēlosies par mums un pasauli un Latvija atkal celsies, skaista un krāšņa Dieva un brāļu mīlestībā, bagāta ticībā un cerībā, un Dieva žēlastības ikbrīdi atjaunota īstā patiesībā un brīvībā. Uz to lai sveicinām un aicinām viens otru kā brāļi mūsu neatkarības dienā. - Būsim mēs ar Dievu - tad Dievs būs ar mums!

PRĀV. KR. VALTERS

DIEVA DRAUGU CEĻŠ

(MĀJU DIEVVĀRDIEM)

UN MES ZINĀM, KA TIEM, KAS MĪL DIEVU, VISAS LIETAS NĀK PAR LABU, TĀPEC KA TIE PEC VIŅA MŪŽĪGĀ NODOMA IR AICINĀTI.
(Rom. 8, 28).

VAI starp visiem Bībeles vārdiem, ko kādreiz esam mēģinājuši iegaumēt, šī apustuļa gaišā ticības pārliecība, šī drošā un līksmā paļāvība, ka tiem, kas Dievu mīlē, visas lietas nāk par labu, nav patiesi visjaukākais un brīnišķīgākais vārds un solījums?

Visi nojaušam, ka mierīga un bezbēdīga kļūtu arī ikviena latvieša sirds, ja vien mēs spētu šo apustuļa pārliecību paglabāt un paturēt sirdī, dzīvojot un ciešot, strādājot un cīnoties vistālākā zemes malā visgrūtākās mūža dienās. Cik droši un bezrūpīgi mēs visi varētu raudzīties nākotnē, ja tā būtu arī mūsu cerība, mūsu ticības atziņa, ka arī mums, Dievu mīlējot, visas lietas nāks par labu. Šaubas vienmēr no jauna atmodina jautājumu, vai tā ir patiesība. Vai arī mūsu dzīvē un ceļā tas atkārtosies, un mēs piedzīvosim to pašu, ko šajā vārdā izteicis un apliecinājis lielais Kristus draugs un sūtnis? Vai varam šo ticību likt sava dzīves uzskata pamatos kā drošu un stipru "stūra akmeni"? Šo vārdu apcerot, nekad nedrīkstam aizmirst to noteikto prasību, ko apustulis saistījis ar šo apsolījumu - visas lietas nāk par labu vienīgi tam, kas Dievu mīlē! Cilvēkam, kas Dievu nemīlē, jāpārliecinās, ka daudz kas nāk viņam par ļaunu, pie tam nevien bēdas, likstas, neveiksmes, bet dažkārt arī bagātība, ieguvumi un panākumi. Cilvēks, kas Dievu nemīlē, neprot šīs dāvanas un vērtības pareizi izlietot un novērtēt, un tās viņam tāpēc nenes svētību, bet postu. Cik daudziem zēniem un jannekļiem bagātība bijusi par nelaimi un ievedusi tos postā, un cik daudziem nabadzība kļuvusi par svētību! Kārlis Skalbe kādā pantā apliecina:

Es nesūdzu par nabadzību.
Man nabadzība māte bij.

Kas dzīvo, darbojas un pūlas Dievu nemīlēdams, tas lai visiem saviem sasniegumiem un ieguvumiem priekšā raksta mīnus zīmi. Tikai tad viņš pareizi būs novērtējis to, kas viņam ir un pieder.

Vienīgi Dievu mīlējot, cilvēks var piedzīvot, ka svētība plūst arī no asaru straumēm, jo "katrā nedienā un postā ir savs ieguvums, kas mirdz kā zelts" (Brigadere). Bet tik pozitīvi dzīves notikumus, piedzīvojumus, grūtības novērtēt spēj vienīgi tas, kas iet Dieva rokai cieši, cieši piekēries, kas pie tās turās, spītējot nelaimei un tumsai.

Šo brīnumu, ka visas lietas nāk par labu, redz tikai mīlestības apskaidrotas acis, piedzīvo tikai mīlestības dedzināta sirds, atzīst mīlestības apgarotais prāts. Mīlestība jau ir tas brīnišķīgais, neizdibināmais, neattēlojamais spēks, kas pilnīgi pārveido mūsu sirdsprātu. Kam mīlestība atvērusi acis, tas saskata gaišumu tumsībā, pērles - dubļos, draugu - ienaidniekā. Tas redz, ka krusts nav tikai ciešanu, bet arī svētības un uzvaras zīme; ka par rožu vainagu košāks un dārgāks ir ērkšķu kronis, ka moceklis diženāks par laimes lutekli un ka nāve dažreiz skaistāka par dzīvību.

Bērnībā, teikās klausoties, esam dzirdējuši par brīnumainu spieķi vai rīksti, kas skarot ikdienišķās, parastās lietas, pārvērš tās par gauži dārgām un neparastām mantām. Tāda vara ir mīlestībai! Bērns, kas sirsnīgi mīlē savu māti, skata to un zina to tik jauku, mīļu un gādīgu, kādu to neredz neviens cits cilvēks pasaulē. Latvietis, patiesi mīlēdams savu dzimteni, piemin to, tālās un skaistas zemes izstaigājis, kā visjaukāko, visdārgāko zemes stūri. Lai cik smilšaini dzimtenes tīrumi, lai cik sagrautas tās pilsētas, lai cik pelēka tēva sēta, mūsu sirds to skata viskrāšņākā daiļumā mirdzam. Neviens svešnieks, lai tas skatītos cik vērīgi skatīdamies, nespēj šo Latvijas košumu un skaistumu ieraudzīt. To redz un spēj ieraudzīt vienīgi tas, kas no šīs zemes izaudzis, viņas melno rudzu maizi ēzdams, no viņas dzidriem avotiem dzerdams.

Kas Dievu no visas sirds, no visas dvēseles, no visa spēka mīlē, tas zemi un debesis, dzīvību un nāvi, laimi un nelaimi skata citām acīm. Bet ja arī nojaušam, ka apustuļa vārds patiess, ka tiešām visas lietas nāk par labu mums, ja vien Dievu mīlējam, tad tā tomēr nav pamācība, kas derētu visiem; kas kaislīgi tiekdamies pēc laimes, labprāt mēģinātu arī šo padomu izmantot, lai beidzot laimi notvertu. Mēs it labi zinām, ka mīlestība neiedegas mūsu krūtīs tādēļ, ka tas būtu derīgi vai tādēļ, ka tas pavēlēts. Mīlestība vienmēr ir kautkas liktenīgs, jo tā ir augstāka par mūsu pašu prātu un saprašanu, gribēšanu un vēlēšanos. Tā vienmēr nāk kā brīnums, kā dāvana, kā paša Dieva nolēmums. Tā tas ļaulībā, ģimenē, tautā, bet tāpat arī mūsu ticības dzīvē. Dievu nevaram mīlēt tāpēc, ka mēs to nolemjam darīt, tādēļ, ka tas nāktu mums par labu un mēs to gribam.

Kā dzīvība dzimst no dzīvības, tā mīlestību var iededzināt tikai mīlestība! Dievu mīlēt spēj vienīgi tas, kas saņēmis to mīlestību, ko zemes bērniem sniedz un dāvā Dieva Dēla krustā izplēstās, naglu saplosītās rokas. Dievs mūs mīlē pirmais! Kādēļ viens šo mīlestību ierauga, saņem, izmana un otrs tai paiet vienaldzīgs un īgns secen, tas mūžam palicis noslēpums.

Mīlestība jau var iedegties tikai tajā sirdī, kurā Dievs pats iemet kādu debess dzirksti, realizēdams savu mūžīgo lēmumu un

nodomu glābt, pestīt un godībā ievest tumsā, maldos un postā pazudušo cilvēku. Šī dzirksts iekrīt sirdī un tur aizdedzinā svētas liesmas, kad mācāmies čukstēt pirmo lūgšanu, kad lielā, gaišā svētku brīdī pāri mums atveras debesis, kad krietna skolotāja vai mācītāja vārds saviļņo mūsu dvēseli. Vienalga kad, kur un kā tas notiek, bet, kad sirds tev sāk degt mīlestībā pret to, kas tevi tik ļoti mīlējis, ka ziedojis un atdevis vislabāko un dārgāko, lai tevi glābtu, tajā brīdī tavā dzīvē sāk piepildīties mūžīgā Dieva lielais un svētais spriedums. Tā ir stunda, kad Dievs par tevi domā, tevi uzlūko, tevi sīku un nenozīmīgu zemes pīti aicina dzīvībai un godībai.

Kāpēc miljoni austrumos un arī rietumos šo aicinājumu nesaņem, par Dieva žēlastību ne vārda nedzird, nevienu lūgšanu nemācās, ir bijis un būs noslēpums, ko mēs neizdibināsim un nekad nenoskaidrosim. Tā nav arī mūsu sūtība šajā pasaulē - visas mīklas atminēt, visus noslēpumus iztulkot, visas lietas izprast. Mēs neesam šeit nekas vairāk kā Dieva skolas bērni, kam jāaug, jāmācās, jābriest mūžībai un Dievam. Brīnišķīgs un svētīgs ir Viņa bērnu ceļš pāri šai zemei, kur tik platas asaru upes, kur tik dziļas sāpju lejas, kur bīstamās un ērkšķainās kalnu tekās jākāpj arī viņa aicinātiem. Bet Dieva draugi iet, cīnās, kalpo, noslauka asaras un traucas tālāk, nešaubīdamies, ka tiem, kas Dievu mīl, visas lietas nāk par labu!

Meld.: Cīnies jel ar visu spēku.

TUMŠA TUMŠA DZĪVES MĪKLA TAM, KO ZEMES KRESLA SEDZ; LIKTENS ĻAUNS TO TURA TĪKLĀ, KAS TIK IKDIENĪBU REDZ.

BET KAS LAIKU LAIKIEM PĀRI DIEVA GAISMĀ PACEĻAS, ŢIE NAV ATSTĀTI UN BĀRI TUMŠĀKAJĀS NEDIENĀS.

KRISTUS MĪLESTĪBAS SPEKU KAS VIEN SAVĀ SIRDĪ JŪT, GAN TAS SAVA MUŽA EKU PRATĪS CELT, KA NEVAR GRŪT.

KAS IEKŠ KRISTUS DIEVA DRAUGI, KO TIEM DZĪVE ŅEMS VAI DOS? DZIĻĀM SAKNEM IR ŠIE AUGI: KAS GAN VIŅUS IZSAKŅOS?

(L.Bērziņš, Dz. grām.648,2-5)

DR. E. ROZE

Dieva laiki

LAIKS pieder tiem jēdzieniem, kas stāv cilvēkam vistuvāk. Arī ja viss zūd, laiks vēl vienmēr paliek. Kā varena straume laiks savā mūžīgajā tecējumā nāk no bezgalības un plūst uz bezgalību, cilvēka skatam atsegdamies tikai tagadnes mirklī. Augšup mutuļo miglā tītie nākotnes ūdeņi, lejup pagātne lēnām aiznes savus ūdeņus citā bezgalībā. Tas nozīmē, ka laika būtībā ir tikai viens reāls jēdziens - tagadne. Pagātne un nākotne ir nereāli.

Neskatoties uz to, ka pagātne atrodas jau veļu valstī, atvadoties tā tomēr atstāj savu svētību. Pie kam no garīgām vērtībām sevišķi jāizceļ sāpju izlīdzināšana un klusināšana. Dažreiz liekas, ka dažas garīgas rētas nemaz nebūs dziedējamas. Bet, lūk, paiet gadi un laiks nemanot apklāj šīs rētas ar savu maigo aizmirstības plīvuri. Viss nogludinās, izlīdzinās... - Tā, lūk, tagadnes vissmagākās nastas ar mīļu roku mums atņem pagātne, aiznesot tās savā mūžības pūrā, pie kam atmiņā paliek vienīgi maza gaismas svītriņa, kas kā pavediens stiepjas uz tālajiem notikumiem.

Bet aizejot, pagātne var sev līdzi ņemt arī lielas vērtības. Visnedrošākās ir laicīgās vērtības. Kā kaŗā, tā miera laikā, tās var ātri un piepeši zust. Bet laiks apdraud arī garīgās vērtības, piem., zināšanas, ja tās netiek ikdienas darbā liktas un no jauna spodrinātas. Tādēļ arī labklājību nevar dibināt uz pagātnes sasniegumiem. Bez tam, tīksminoties ar ieguvumiem un gremdējoties sapņainās atmiņās par bijušo skaistumu, gudrību, varenību un bagātību, tiek izšķiests laiks, kas nozīmē tagadnes aplaupīšanu uz pagātnes rēķina.

Ja laiks ir mūžības un cilvēka prātam neaptveŗams jēdziens, tad savkārt cilvēka mūžs ir tik īss un sīks, ka ļoti grūti to iedomāties kādā mūžības posmā. Neskatoties uz to, ikvienam ir savs mūža sākums un noslēgums. Pie kam jaunībā cilvēks ilgojas pēc vīra gadiem. Kad tie jau garām, viņš labprāt negrib skatīties vecumam acīs, līdz tas ar skarbu īstenību liek sevi just ik mirkli. Šajā mūža posmā cilvēks it kā mēģina izrauties no tagadnes un, dzīvojot atmiņās, pārcelties savā pagātnē. Pie tam sevišķi traģiski vecumu pārdzīvo ateisti. Gribot negribot šajā dzīves posmā ikvienam jādomā arī par nāvi, ko šie cilvēki uzskata par savas personas galu. Viņi ir garā nabagi, šī vārda ļaunā nozīmē, un tiem tiešām nav nākotnes. Turpretim kristietim pieder visi laika posmi. - Stāvot uz šīs dzīves sliekšņa, viņš domās bieži vien jau pārceļas nākotnē. Pie tam bez bailēm un skumjām, apskaidrotā mierā.

* * *

Gluži kā pagātne, arī nākotne cilvēkam tieši un droši nepieder. Lūkas evaņģelijā ir stāsts par vīru, kas paļaudamies uz savu bagātību ir teicis: "Es noplēsīšu savus šķūņus un uzcelšu lielākus un tur savākšu visu savu labību un mantu. Un sacīšu savai dvēselei: dvēsele, tev ir lieli krājumi uz ilgiem gadiem, atpūties, ēd un dzer un līksmojies. Bet Dievs uz viņu sacīja: Tu, bezprātīgais, šinī naktī tavu dvēseli no tevis atprasīs. Kam tad piederēs tas, ko tu esi sakrājis? " (Lk. 12,18 sek.). Tātad, ne cilvēks, bet Dievs ir kungs par nākotni.

Vai tas nozīmētu, ka cilvēkam aizliegts raudzīties pretī arī nākotnei, un vai nekā nevajadzētu darīt, kas varētu nākt par svētību rītdienai? Šos jautājumus atbild Mateja evaņģelija stāsts par desmit jaunavām. Kā zināms, piecas prātīgās, domājot par nākotni, bija apgādājušas savas spuldzes ar eļļu. Neprātīgās, kas par to nebija domājušas, palika tumsā un ārpus kāzu nama. -

Cilvēkam jācenšas un jāstrādā arī nākotnes labā. Pāvils aicina izmantot laiku. Taču labi būtu, ja tā darbojoties cilvēks strādātu ar vieglu sirdi. Diemžēl bieži vien

ikdienas darbu un visu dzīvi apēno bažas par to, kas varētu nākt. Šīs rūpes par nākotni ļoti daudziem pilnīgi izposta un sabojā viņu dzīvi. Nav šaubu, ka tagadne nekad nebūtu tik smaga un skarba, kāda tā bieži vien mazticīgam cilvēkam izliekas, ja viņš pats sev neuzveltu nākotnes nastas un bēdas. Ir taču teikts: "Nezūdaties nākoša rīta dēļ, jo rītdiena pati par sevi gādās. Ikvienai dienai pietiek savu pašas bēdu." (Mt. 6, 34).

Raksti un technikas sasniegumi cilvēkam ļauj ieskatīties diezgan dziļi pagātnē, gara acīm vērot kādreizējos vēsturiskos notikumus un personas, dzirdēt sen mirušo cilvēku balsis. Nākotnē reti kāds spēj ieskatīties. Mēs nevaram kā Jēzus pārredzēt savu vēl tikai ejamo ceļu, tautu un cilvēces turpmākos likteņus un citus svarīgus nākotnes notikumus. Taču zināmā mērā arī parastais cilvēks var ieskatīties nākotnē. Tā, piem., visi nozīmīgākie atklājumi zinātnē tiek iepriekš aprēķināti un tikai tad piepildīti, īstenoti, it sevišķi, ja atklājumam nāk līdzi Dieva padoms un svētība. Tur, kur cilvēks plānojis uz savu roku un pret Dieva gribu, nāk katastrofas. Dievs izjauc cilvēku nodomus (Napoleons, Hitlers).

Jēzus ir teicis, ka cilvēkam neklājoties zināt laikus un notikumus, ko Dievs paturējis savā ziņā. Šais vārdos, kas izklausas skarbi, slēpjas liela Dieva žēlastība. Nemaz nevaram iedomāties, kāda izskatītos mūsu dzīve, ja cilvēki spētu saredzēt visu, kas notiks. Bet viens ir skaidrs, kam būtu lemta ātra nāve, tie vairs nedarītu savu darbu, aizmirstu savu pienākumu. Daudzi aiz egoisma kļūtu pārējiem bīstami. Ir zināmi gadījumi, kur, piemēram, mēra laikos veselie ļaudis, pametuši savu darbu, sāk laupīt, slepkavot, nodotiès trakulīgai uzdzīvei. Sak, ja jau nāve tepat pie durvīm, ja visi mirst un varbūt rīt jau jāmirst arī man, tad vismaz līdz nāves stundai jāizbauda viss, ko šī dzīve var dot. - Citus nāves tuvums var tiktāl satriekt, ka tie zaudē garīgo līdzsvaru un prātu. Ţādēļ arī cilvēks savu nāves stundu nezina. Savā gudrībā un žēlastībā Dievs paturējis to pie sevis kā noslēpumu.

Atskatoties uz pārrunāto, ir jāatzīst, ka, nesadalīts pagātnē, tagadnē un nākotnē, laiks, ar ko ikviens ik brīdi saskaramies, nemaz nav aptverams. Tagadne, pagātne un nākotne ir mūsu laika mērauklas. Mūžīgajam Dievam laika mēraukla

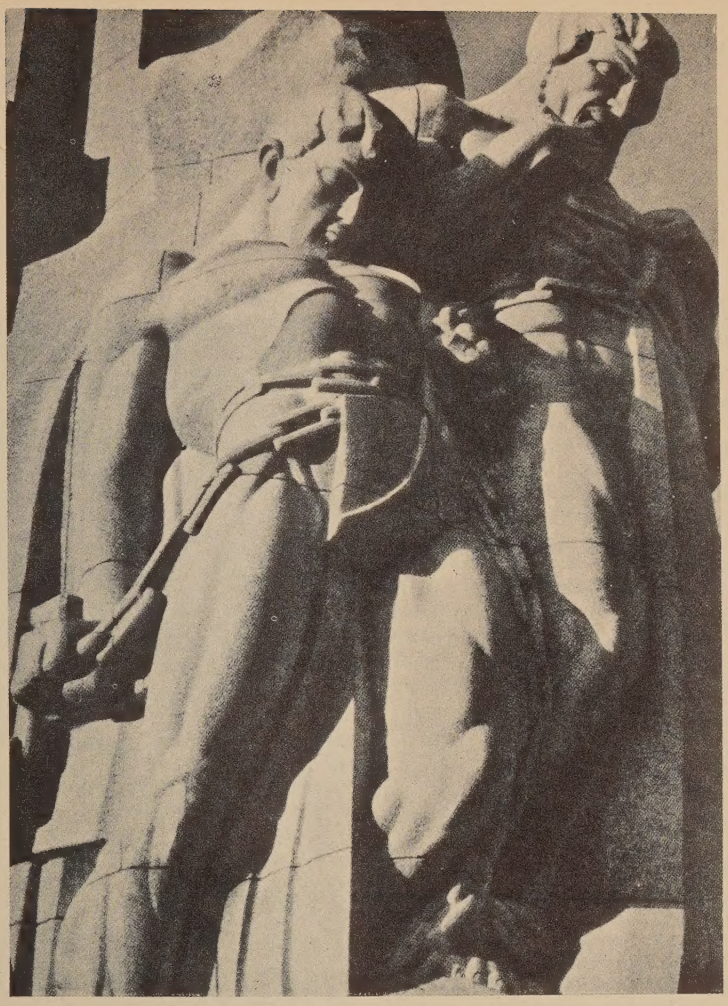

Brīvības pieminekļa Važu rāvēju grupa.

ir citāda. Svētajos rakstos tā nosaukta par p i e p i l d ī t o l a i k u.

Šim Dieva laikam nav ne pagātnes, ne tagadnes, ne nākotnes. To nevar izteikt parastajās laika vienībās - gados, mēnešos, dienās. Tas piepildās tad, kad notikumi aizsnieguši Dieva paredzēto robežu. Tā Jāņa atklāsmes grāmatā lasām: "...lai tie vēl mazu laiku dus, tiekamsviņu biedru un brāļu skaits būs pilns, kas taps nokauti, tā kā viņi." (Jāņa atkl. 6, 11.). Un Pāvila vēstulē galatiešiem (4,4) lasam: "Bet kad laiks bija piepildījies, tad Dievs sūtīja savu Dēlu..." Redzam, ka Dievs sava Dēla sūtīšanu saistījis ar zināmiem priekšnoteikumiem. Ar kādiem īsti - nezinām, bet varam pieņemt, ka savu Dēlu Viņš sūtījis tikai tad, kad cilvēce savā attīstībā bija tiktāl tikusi, ka tā daudzmaz spēja uztvert un pareizi aplēst garīgo vērtību jēgu un svaru.

* * *

Taču Dieva laiki nav mums aplēšami. Tāpēc, ja optimisti apgalvo, ka pasaules likteņi varētu izšķirties un nokauto un nomocīto biedru un brāļu skaits varētu būt pilns jau nākošajos divos, trijos gados, tik pat daudz taisnības var būt arī pesimistiem, kas saka, ka izšķīrēji notikumi sākoties tikai pēc noteiktiem, lielākiem laika sprīžiem, kas jāmēro vismaz pārdesmit gadiem. Šajos garajos gados bezdievji būšot iznīcinājuši visu mūsu tautu, jo kā zināms, austrumu kaulu maltuves strādā ar lielu jaudu.

Lai arī kā mēs mīlētu savu dzimteni un lai arī mūsu sirds pukstēt pukstētu ar optimistiem - tomēr arī te ir tikai jāklusē Dieva taisnās gribas priekšā. - Vienīgi tad, kad Viņš sacīs: "Laiks ir piepildīts, jo mocekļu skaits ir pilns." - arī Latvija kļūs brīva. Kad tas būs un cik daudz upuru vēl vajadzēs, lai paliek Dieva ziņā.

ARTURS PRIEDĪTIS

Prāts un ticība

III.

NERELIĢIOZS un šādā nozīmē neticīgs cilvēks ir tas, kuŗa prāts gan varbūt veikli salīdzina, šķiro, analizē jutekļu sniegtos pierādījumus (empīriskos faktus), bet nelabprāt uzklausa tās augstākās katēgorijas, patiesības, kuŗas dvēsele saņēmusi ekstrasensorā (intuicijas, sirdsapziņas) ceļā. Un ja arī tas vēl pieņem morāliskas dabas argumentus, tad arī tikai pēc tam, kad tas tiem atradis racionālu lietderības izskaidrojumu. (Nav labi otram darīt ļaunu, jo viņš man to varētu atdarīt. Dzīve man būs vieglāka, ja es atturēšos no ļaundarības!).

Potenciāli arī viņam reliģiskas patiesības pieejamas. Bet viņš tās noraida kā personīgi nevajadzīgas, un šo patiesību avoti pamazām itkā aizauguši un aizsērējuši. Ticība, šis dvēseles spēks, paliek neattīstīts un neizkopts. Taisni tādēļ šāds cilvēks parasti nav arī reliģijas ienaidnieks. Viņš gan ir nereliģiozs, bet reliģisko patiesību noliegšana tam vēl nav kļuvusi par ticību. Kā jau racionāli domājošs cilvēks, tas atzīst reliģijas pozitīvo sociālo lomu. (Ja nebūtu baušļu un baznīcas, kas tad tos tumšos ļautiņus vairs varētu savaldīt? Likums tos nebaida. Tikai bailes no Dieva bardzības un elles tos vēl attura no zādzībām un laupīšanām, no laulības pārkāpšanas un slepkavībām!). Bet viņam pašam, cilvēkam ar izglītotu un attīstītu prātu, reliģija, protams, nav vajadzīga. Viņš bez tās var itin ērti iztikt. Viņam nav vajadzības ticēt. Viņš negrib ticēt. Ertāk un vieglāk ir neticēt. Viņš ir "vienaldzīgais". Viņš nav ne auksts, ne karsts, viņš ir remdens.

Ateists, reliģijas ienaidnieks, jau ir šādam cilvēkam zināmā mērā pretstats. Viņš ir sācis attīstīt ticības spēku savā dvēselē. Viņš tīši un galīgi noslēdz visus reliģisko patiesību avotus savā dvēselē un dedzīgi noliedz katru atziņu, ko izolēts prāts nespēk akceptēt. Tajā vietā viņš dedzīgi tic cilvēka prāta un jutekļu nemaldībai. Kas prātam un jutekļiem nepieejams, tas nemaz neeksistē. Tātad, arī Dieva nav. Ateists t i c, ka Dieva nav. Ateisms tam ir kļuvis par ticību.

Arī Zaulā, iekams viņš kļuva par Pāvilu, ticības spēks jau bija izkopts un attīstīts. Zauls bija dedzīgs Kristus ienaidnieks. Bet tiklīdz, caur Dieva žēlastību, viņam atklājās jaunas, līdz tam nepazīstamas patiesības, viņam nebija grūti tām ticēt. Viņa dvēsele jau bija stipra.

Cik līdzīgs ir dedzīgs ateists reliģiozam cilvēkam ticības spēkā, tik līdzīgs tas joprojām paliek skeptiķim dvēseles nabadzībā. Tiklab ateista kā skeptiķa dvēselei jāpārtiek no patiesībām, kas ir kā sīknauda, kā nabaga graši, salīdzinot ar tām augstākas katēgorijas patiesībām, kas pieejamas reliģiozam cilvēkam. Taisni tās patiesības, kas ir visvērtīgākās un visnepieciešamākās (jo vistuvākās tai patiesībai, kas ir viena), ateistam un skeptiķim top liegtas. Vai tad kāds brīnums, ka šādai tukšai dvēselei arī visa dzīve pamazām sāk šķīst tukša un nabadzīga un bezjēdzīga. Ateistam vēl ir viņa ticība, kuŗai dzīvot. Viņš vēl saredz kādu jēgu cīņā ar reliģijas "opiju," bet ko dzīve spēj sniegt skeptiķim? Kad visi pieejamie prieki izpriecāti, atliek tikai nomirt, un tādā gadījumā labāk šodien nekā rītu! Vai tad kāds brīnums, ja šāda dvēsele, savu tukšumu atskārzdama, pēkšņi atskārst arī to bagātību, kas slēpjas reliģiozās dvēselēs.

Šinī sakarībā man nāk prātā franču teologa Aleksandra Vinē vārdi: "Cik daudzi skeptiķi jau ir krituši ceļos, asarām acīs lūgdami Dievu, lai Tas tiem beidzot pierādīt Savu eksistenci!"

Padomājiet tuvāk par šādu dievlūdzēju! Viņš vēl netic, bet grib ticēt, un tas ir pirmais solis uz ticību. Ja vien viņš nemitēsies gribēt, tad ticība, šis brīnišķais dvēseles spēks, attīstīsies un izkopsies. Dvēselei atklāsies jaunas patiesības, un ticība šinīs patiesībās vēl jo vairāk stiprināsies. Šis cilvēks jau varbūt tagad tic, jo vai var lūgt Dievu, Tam neticēdams?

Rezumējot sacīto, varam cilvēkus sadalīt itkā pakāpēs:

1. Lētticīgais (ar neattīstītu prātu, bez ticības spēka). Tiklīdz lētticīgais sāk asināt savu prātu, no viņa izaug 2. skeptiķis (ar attīstītu prātu, bet bez ticības spēka). Tiklīdz skeptiķis sāk izkopt savu ticības spēku, tas vai nu izvēršas par 3. ateistu vai 4. reliģiozu cilvēku.

Bet mans apskats nebūtu pilnīgs, ja es nepieminētu kādu vēl pārāku dvēseles stāvokli, kuŗā dvēsele reliģiskas patiesības nevien saskata, bet identificējas ar tām, nevien redz, bet pieredz. Šādā stāvoklī ticība tiek atalgota ar zināšanu, kas nav prāta zināšana. Prāta zināšanu var pierādīt citiem prātiem ar loģiku vai eksperimentu. Šī zināšana nav pierādāma, jo tā ir pieredze, un katrai dvēselei pašai jāpieredz, lai zinātu.

Arī demonstrējama šī zināšana nav, bet visos laikos ir pastāvējušas un arī tagad pastāv vairākas mistiskas reliģiskas skolas un sistēmas, kas uzstāda par savu mērķi šādu iekšķīga pierādījuma sasniegšanu. Tāpat ir daudz nostāstu, leģendu un arī vēsturiski reģistrētu gadījumu par cilvēkiem, kuŗi bez kādām sistēmām pēkšņi kļuvuši iluminēti, apgaismoti, iegūdami neapgāžamus pierādījumus tām patiesībām, kam tie līdz tam tikai ticējuši vai pat nemaz nav ticējuši. Bet allaž ticība (kā dvēseles spēks) tiem bijusi izkopta un attīstīta, jo ticība ir tas tilts, kas ved uz šo pieredzi, uz šo brīdi, kuŗā dvēselei atklājas Dievs. Bet cik reti ir šādi brīži un, par spīti visām skolām un sistēmām, tikai retais izredzētais to piedzīvo. Laikam gan būs tā (kā Garigū-Lagranžs saka), ka šo visaugstāko dāvanu ne ar ko nevar nopelnīt. Kad Dievs cilvēkam atklājas, tad tas vienmēr notiek tikai caur Viņa žēlastību. Viņš pats tad ir Tas, kas cilvēkam atņem visu skepsi, visas šaubas un izmisumu un dod tam Savu mieru, kas ir augstāks kā visa cilvēku saprašana. Atrast Dievu, nozīmē mieru un drošību nevien sirdij, bet arī prātam. Cilvēks tad ir kā piedzimis no jauna; viņam ir atvērušās itkā jaunas acis, ar kuŗām tas saredz jaunu pasauli un jaunas debesis.

PROF. K. KUNDZIŅŠ

Patiesība uzvar

VEROJUMI

III.

DIEVA spēks bieži šķietamā nespēkā parādās varens. Nekad es to tik skaidri neesmu jutis, kā pie tiem desmit uz nāvi notiesātiem (Hitlera laikā), kuŗu pēdējo stundu lieciniekam man bija lemts būt un kuŗus pāri nāves baismai cēla varenā ticības dziesma: Dievs Kungs ir mūsu stiprā pils.(Par to esmu stāstījis citā vietā).

Bet tas nav vienīgais gadījums. Dziļā godbijībā un apbrīnā man jāsaliek rokas atceroties M.K. kundzes lielo un skaisto dvēseles mieru, kas apstaroja viņas pēdējās ciešanas Hamburgas Sv. Juŗa slimnicā. M.K. kundze Latvijā kādreiz apzinīgi bija pildījusi savu ierednes darbu kādā valsts iestādē. Pret apmeklētājiem viņa vienmēr bija laipna un apzinības ziņā varēja noderēt par paraugu darba biedriem. Tomēr savās krūtīs tā nesa vēl kādas klusas ilgas, kas iestādes darbā nevarēja rast savu piepildījumu. Viņa savu silto sirdi labprāt būtu atvērusi kam tuvam un mīļam, jo prieks gādāt par citiem likās viņai lielāks nekā prieks dzīvot vienīgi sev. Viņa apprecējās. Mūža draugs bija mīļš un dzīve ar viņu ritēja saskanīgi, bet trūka laulības dzīves piepildījuma - bērna. Vācijā nonākot, viņa apmeklēja latviešu pamesto bērnu un bāreņu mītni Hānenklē pie Goslaras. Tur viņa iedraudzējās ar mazo Vizbulīti un netaupīja ne pūļu, ne līdzekļu, lai saņemtu atļauju viņu adoptēt. Pārvarot daudz grūtības, ko iestādes lika ceļā, tas tomēr beidzot izdevās. Prieks un jauna dzīvība iegriezās klusajā bēgļu istabiņā. Protams, bija arī savas rūpes, kā novērst dienišķās maizes trūkumu un c. Bet viens otrs pārtikas vielu sūtījums palīdzēja arī tam tikt pāri. - Tā pienāca laiks, kad aicināja uz izceļotāju nometni. Šķita, ka viss risināsies labi un drīz vien mazā ģimene varēs sākt jaunu dzīvi brīvajā Amerikā. Bet te, otrreizējā ārstu pārbaude atklāja nedziedināmas slimības sākumu K. kundzes organismā: plaušu vēzi! Pat operācija nevarēja vairs neko līdzēt. Sekoja nedēļas un mēneši, kas bija jāpavada uz slimības gultas slimnicā. Tuvāk un tuvāk nāca diena, kad bija jāšķiras: jāšķiras no vīra, no mazās Vizbulītes un līdz ar to no visa nākotnes sapņa.

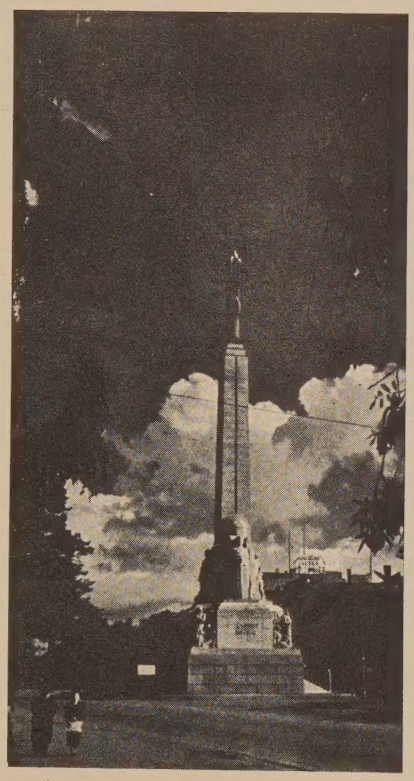

Kad apmeklēju slimnieci, sagaidīju, ka būs jāsastopas ar izmisuša cilvēka žēlabām un garīdzniekiem tik labi pazīstamo jautājumu: kāpēc taisni man tā jācieš? Kāpēc citi var dzīvot laimē, bet man pat šis mazais gaismas stars ir liegts, ko cerēju atrast? Bet tai vietā sastapos ar pavisam ko citu. Pateicība par apmeklējumu. Atzinības vārdi par to, cik labas un jaukas esot citas viņas istabas iemītnieces, māsiņas, ārsts, - Mīļais mācītājs, viņa teica, sākumā biju gan tuvu briesmām, zaudēt dvēseles līdzsvaru... Bet tagad visgrūtākam esmu tikusi pāri. Varu no sirds lūgt Dievu... un Viņš man palīdz. Viņa rokās esmu likusi sava vīra, Vizbulītes un pati savu likteni. Tumsa mani vairs tā nebaida, ne arī nāve... Aiz tumsas saredzu Viņa gaismu... Vēl divas reizes dabūju viņu apmeklēt. Reiz jau bija uznākusi sāpju lēkme. Bet pēc tam viņa atkal bija atguvusi dvēselesapskaidroto mieru...

Man bija jādodas ceļā. Kad biju izkāpis šinī krastā, saņēmu ziņu, ka M.K. izcietusi pēdējo grūto cīņu. Gaisma bija uzvarējusi.

Gaisma un patiesība nereti uzvar arī tur, kur mēs to vismazāk drīkstam cerēt un sagaidīt: cietuma kamerā, nāvei acīs skatoties, kur ļaunā vara, šķietami, var rīkoties pilnīgi netraucēti un ciniski. Kas var būt drausmīgāks, nekā krist sarkano necilvēku rokās! Bet man zināmi 3 vai 4 gadījumi, kad nelaimīgie, kas to piedzīvojuši, tomēr ar Dieva žēlastību brīnišķā kārtā atkal atguvuši brīvību un pēc tam visu savu turpmāko dzīvi un darbu nolēmuši veltīt Viņam un Viņa valstībai.

Ch. kungs, pēc tautības dānis, ir mūsu, latviešu D.P īsts un sirsnīgs draugs. Pēdējā kaŗa beigu posmā viņš Sarkanā Krusta uzdevumā bija darbojies Berlīnē pie gūstekņu aprūpes, YMCA telpās. Ienākuši krievi. Apcietinājuši darbiniekus. YMCA esot pazīstama spiegu organizācija. Vēl laimīgā kārtā Ch. dabūjis aizrakstīt vēstuli vecākiem Dānijā. Tad ievietojuši vagonā un sācies brauciens austrumu virzienā. Sekojusi koncentrācijas nometne, vēlāk Butirkas cietums Maskavā. Pratināšanas, sevišķi pa naktīm, pēkšņi uzdedzinot spilgtas ugunis, izraujot no gultas. Sākumā vēl priekšrocība, būt kopā ar ciešanu biedriem, vēlāk atsevišķā kamerā. Un dienas rit tik lēni, neizsakāmi lēni. - Protams, bijuši brīži, kad Ch. bijis tuvu sabrukumam. Bet te nākuši neredzami spēki, "labi gari" palīgā. Tā bijusi viņa laime, ka viņš no bērna dienām un skolas gadiem atcerējies daudz skaistu Bībeles vārdu, dziesmu pantu, garīgu dzeju. Vadīdams dienas baigā neziņā, viņš sācis to visu atcerēties, katru rītu no jauna atskaitīt. Tā viņam izveidojies garīgu vērtību krājums, ko viņš centies vēl pa-

LUTERISKĀ BAZNĪCA AMERIKĀ

Sinodes	Ordinēti mācītāji	Draudzes	Draudžu locekļi		Svētdienas skolas		Īpašumu vērtība 1000 dolaros	Izdevumu kopsumma gadā 1000 dolaros
			Kristīti	Iesvētīti	Skolotāji	Skolnieki		
1.	3.832	4.132	1.919.822	1.358.643	87.758	863.834	227.716	41.653
2.	1.776	2.006	689.227	482.816	26.376	271.128	72.189	15.161
3.	1.599	2.595	772.163	550.070	30.699	333.713	76.046	23.749
4.	1.000	1.179	432.329	316.254	19.962	159.526	45.595	11.509
5.	188	180	44.300	30.758	2.202	19.553	3.829	1.523
6.	222	357	55.225	40.360	2.412	24.588	3.740	1.032
7.	4.629	4.487	1.617.692	1.102.939	43.771	579.487	174.736	51.399
8.	642	789	297.922	211.030	-	58.513	-	6.398
9.	56	62	9.595	6.545	304	3.226	-	226
10.	62	64	21.618	16.092	408	4.206	2.097	445
11.	75	100	15.001	8.588	74	9.472	-	-
12.	79	81	19.048	13.931	406	4.581	1.731	423
13.	22	67	14.511	-	190	1.450	-	-
14.	5	12	1.375	1.000	17	105	38	8
15.	75	172	28.908	21.653	1.113	6.895	2.480	368
16.	23	73	7.446	5.613	-	-	396	-
17.	48	36	3.088	-	275	2.150	-	-
18.	9	12	1.465	1.194	-	465	100	31
Kopā	14.343	16.414	5.950.735	4.167.486	215.967	2.344.092	610.692	153.931
USA	13.930	15.445	5.789.119	4.059.680	211.424	2.296.332	601.581	151.510
Kanādā	413	969	161.616	107.806	4.543	47.760	9.110	2.420
1.	3.832	4.132	1.919.822	1.358.643	87.758	863.834	227.716	41.653
2.-6.	4.785	6.317	1.993.244	1.420.258	81.651	808.508	201.401	52.976
7.-11.	5.464	5.502	1.961.828	1.355.194	45.557	654.904	176.833	58.469
1.-6. 12.15.	8.771	10.702	3.961.022	2.814.485	171.028	1.683.818	433.310	95.422

Pēdējās četras rindas rāda galvenos luterāņu baznīcas nogrupējumus: Amerikas apvienoto luterāņu baznīcu (ULCA - 1.), Amerikas luterāņu konferenci (2.-6.), Sinožu konferenci (7.-11.) un Nacionālo Luterāņu Padomi(NLC - 1.-6.12.15). Svītras skaitļu vietā nozīmē, ka ziņu trūkst. Dati ņemti no 1948.g. statistikas.

---

lielināt, un ko pats niknākais čekists nav varējis viņam atņemt. Šais vārdos bijis spēks, kas uzturējis viņu garā nesalauztu, kā Rom. vēstulē 5. nodaļā sacīts: "Izturība rada cerību, bet cerība nepamet kaunā." Tā tas bija arī šoreiz. Vecāku un sabiedroto misiju pūles, panākt viņa atbrīvošanu, beidzot vaiņagojās panākumiem. Pienāca diena, kad cietuma vārti atvērās. Viņš atkal bija brīvs.

"Kurp Jūs tad devāties" - es viņam jautāju. "Protams, visupirms pie mātes un tēva." "Bet kāpēc nepalikāt dzimtenē?" - "Gribējās pildīt solījumu, ko cietumā biju devis: kalpot Kristum. Tā kļuvu par to, kas tagad esmu, par darbinieku, kas strādā to labā, kas visu zaudējuši un arī, tāpat kā es, bijuši nāves ēnā."

Un šis dāņu draugs mūs saprot. "Es saprotu jūs, jūs manai sirdij esat tuvi. Bruņojieties arī jūs ar pacietību, kā es to biju spiests darīt cietumā, un turiet dārgas tās mantas, ko Jums neviens nevar atņemt, tāpēc ka Jūs tās glabājiet sevī. Tās dod spēku nespēka brīdī. Un ticiet reiz nāks arī jums tā diena, kad varēsiet brīvi rokas sniegt saviem mīļajiem, kas palikuši aiz dzelzs priekškara. Ticiet tā diena nāks. Kristus uzvarēs!"

Gribētos sacīt šim krietnajam vīram, ko Dievs tik brīnišķi sargājis: paldies! paldies par tavu darbu un tavu ticību!

Vai mēs, piedzīvojot šādus un līdzīgus gadījumus, par spīti ārējam šķitumam, par spīti tumsības varas acumirklīgam triumfam, tomēr nevaram teikt: Dievs nepamet savējos. Viņš neļauj uz mūžiem uzkundzēties bezdievīgai varai. Viņš arī tiem, kas staigā nāves ēnā, neliedz savas zīmes, kas rāda, ka gaisma ir stiprāka par tumsu, dzīvība par nāvi un patiesība par maldiem un nepatiesību. "Veritas vincit" - patiesība tomēr beidzot uzvar.

Ceļa galā

TEKA bija izbeigusies. Klintis cēlās stāvāk. Krūmi vairs neslēpa savus dzeloņus. Un ja te pagadījās kāds koks, tad tas bija mazs un sarāvies - kā sitiena vairīdamies. Kalna gals vairs nevarēja būt tālu, bet Mozus juta, ka tālāk vairs nevar - jāatpūšas. Abām rokām apķēris nīkulīga ciedru koka rievaino stumbru, Mozus turējās tikpat kā slīcējs pie sava glābēja. Kalns šūpojās kā kuģis vētrainā jūrā. Zibēdami un zaigodami un varavīksnu vainagus mētādami, viļņi cēlās un grima. Bungas dārdēja, stabules spiedza: Laidies valā! Laidies valā! Sena spīts tomēr lika atbildēt: Nē, es vēl turēšos. Dievs Kungs, palīdzi man noturēties! Beidzot viļņi norima. Varavīksnu vainagi izbālēja. Un kad Mozus uzdrīkstējās savas acis atkal atvērt - kalns vairs nešūpojās. Taču par tālāk iešanu vēl nebija ko domāt. Galva gan vairs nereiba, bet kājas ļodzījās, ceļi drebēja. Un kas gan noticis kreisajai rokai? Tā neganti sāpēja. Šaubīdamies, vai ar labo vien spēs noturēties, Mozus uzmanīgi atbrīvoja kreiso un, pacēlis to pie mutes, pūta uz sāpošo roku vēsu dvašu. Taču paņēmiens, kas bērnībā tik daudzas reizes bija palīdzējis tikt pāri vismaz pirmajam sāpju sūrumam, kad pirksts bija saspiests vai celis sasists, tagad vairs negribēja attaisnoties. Vecā vīra elpa bija ātra un karsta un ievainojums nopietnāks kā bija licies. Zem elkoņa suloja dziļa brūce un āda nobrāzta līdz pat delnai. Pirksti bija uzpampuši. Roka tirpa. Kalns atkal sasvērās, pazibēja varavīksnu vainagi. Bet šoreiz reibonis pārgāja ātri.

"Vajadzētu apsēsties," domāja Mozus. "Bet ja apsēdīšos, vairs nepiecelšos. Kam nasta plecos, tam jāpaliek kājās, vai arī jāsabrūk. Un mana nasta nav viegla. Simts divdesmit gadu! Gadu nasta nav kā citas nastas. Kad palikusi par smagu, nav nometama. Kad vienam par grūtu, otru nevar palūgt palīgā. Pašam jānes. Un jo tālāk nes, jo smagāka tiek."

Mozus paskatījās uz augšu. Kā ķeraina milža galva zilos spilvenos, bultas šāviena augstumā rēgojās Nebo kalna virsotne. "Nu, paldies Dievam, man mana nasta vairs tālu nav jānes..."

Kā atplaucis zieds, kuŗu kāts vairs nevar noturēt, saule lēni svērās lejup. Klinšu spraugās jau sāka cilāties ēnas, bet viss kalns vēl zvērot zvēroja kā tikko izkurināta maizes krāsns...

"Dzert!" čukstēja zāle, šaura un asa kā nazis. "Zinu: neesmu ne skaista, ne laba. Vairas manis cilvēks un zvērs. Bet man ir skaisti sapņi. Un kad saule spiež viskarstāk, es aizveŗu acis un sapņoju par rāmu upi. Sirmi vītoli liecas pār klusiem ūdeņiem, un pati putnu karaliene lakstīgala man dzied savas dziesmas. Man patīk dzeja. Tikai dzeja taču mūs vēl atspirdzina, vai nē?"

"Kas ir dzeja?" viebās ciedrs. "Sievišķīga sapņošana. Es gribu dzīvot vaļējām acīm, un ja jāmirst, tad mirt kā vīrs... Ak, šausmas, es mirstu! Vienu ūdens malku mirējam! Vai tiešām te nav neviena, kas pasniegtu ūdens malku mirējam? ..."

Pietvīcis akmens klusēja un smīnēja: "Ak, šie dzīves diletanti! Īsts dzīves mākslinieks ir tikai akmens, un īstā dzīves māksla - piemēroties. Kad salst - esi auksts; kad tevi silda - muļķis būtu nesildams! Vai mēs pasauli pārveidosim? Dzīve ir jāņem tāda, kāda tā ir. Es jūtos labi vienmēr. Esi kā akmens, un tu dzīvosi. Akmeņiem pieder nākotne. Tikai ievēro vienu: ja esi akmens, tad - esi labi liels." -

Murgu nokratīdams, Mozus pakratīja galvu un atskatījās. Ieleja vārījās kā katls. Visgaŗām kalnam stiepās pelēcīgi rūsgana nobrukuma sliede. Briesmas bija pāri, kaut gan sīki un arī īsti prāvi akmeņi vēl vienmēr traucās lejup - cits cienīgi šļūkdams, cits vieglprātīgi lēkādams. Acīmredzot, tikai tagad tie bija atcerējušies, kur viņu īstā vieta.

"Akmenim ir tikai viens ceļš - uz leju," domāja Mozus. "Cilvēkam jāceļas arī tad, kad tas kritis. Esmu kritis. Esmu atkal cēlies. Esmu lūkojis arī citus celt. Dievs zina: nebija viegli. Bezdibeņi - glūnēja, kalni nogruva, ērkšķi dzēla... Vai altāris zelta teļam nebija bezdibenis un divi simti piecdesmit vecāju sadumpošanās - vesels kalna nogruvums? Un kur nu sīkie dūrieni ik dienas: Mozu, kur tu mūs esi ievedis? Mozu, vai Ēģiptē nebija diezgan kapu? Mozu, mums gribas ēst! Mozu, - dzert! Mozu, Ēģiptē mums bija šis, un Ēģiptē mums bija tas... Vilkšus esmu vilcis, nešus nesis. Lai nu Jozus nes tālāk. Man jāuznes vēl tikai paša nasta...

Kad aizkusušais kalnā kāpējs uzrausās Nebo kalna virsotnē, saules zieds bija noziedējis un, zelta dzirkstis kaisīdams, nobira pār Judejas un Galilejas kalniem. Pa labi, tikko jaušams, savu ziemas cepuri pakausī atmetis, uz šo pusi raudzījās Hermons, pa labi - tumša un noslēpumaina zvilnēja Jordāna.

"Tā," sacīja Mozus, elpu atņēmis. "Te nu tu esi, mans ceļa gals, un te nu tevi beidzot redzu, mana tēvu zeme. Paaudžu paaudzēm tu esi rādījusēs sapņos, paaudžu paaudzes vilinājusi kā oaze tuksnesī. Kad mātes tevi pieminēja, bērni ciešāk piespiedās viņu ceļiem, un mātes stāsti kā vainagi galvā tiem smaržo vēl tagad. Posdamies dusai smilšu gultā, tēvi nopūtās: Kaut Dieviņš būtu vēlējis saviem tēvu tēviem līdzās atgulties! - Te nu tu esi, mana tēvu zeme. Beidzot stāvu pie taviem vārtiem, bet nav man vēlēts viņus vērt. Naks cits un vērs, un sievas un vīri raisīs savas ceļa nastiņas tavu upju krastos un savas mājas cels uz tēva tēvu raktiem pamatiem. Cirvji klaudzēs, mežs nošalks, kokiem gāžoties... Es arī esmu baļķus cirtis, sējis plostu un D i e v a m namu iecerējis celt. Bet mans plosts ir uzsēdies uz sēkļa, un nocelt to man vairs nav spēka. Nāks cits... Tas Kungs ir svēris manu paaudzi un mani un - necienīgus atradis un noteicis - mums jānomirst aiz savas tēvu zemes vārtiem. Nāks cits un Dievam namu cels... Cits sēj, cits pļauj. Ir katrai paaudzei un katram cilvēkam savs uzdevums. Mans uzdevums bij izvest. Nāks cits un ievedīs...

Kungs, sodi mani! Kungs, mani,

MĀJAS DRAUGS
DIVISION OF AMERICAN MISSIONS
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

Return postage guaranteed

POSTMASTER: If addressee has removed and new address is known, notify sender on Form No. 3547, postage for which is guaranteed.

God. lasītājiem

Gan tieši, gan arī caur Jūsu mācītājiem esam saņēmuši ziņas, ka dažās mājās Majas Draugs gan gaidīts, bet neesot sagaidīts. Cik mums zināms, šādi gadījumi varētu būt ļoti reti, bet izdevniecība grib darīt visu, lai tādu gadījumu nebūtu nemaz. Abonentiem Mājas Draugs tiek izsūtīts jau iepriekšējā mēneša beigās. Ja esat Mājas Drauga abonents un mēnešrakstu līdz attiecīgā mēneša beigām nesaņemat, rakstiet, lūdzu. Izdevniecība sūtīs Jums tā paša mēneša otru eksemplāru. Dzīves vietu mainot, neaizmirstiet paziņot no kurienes uz kurieni esiet pārcēlušies.

Iepazīstiniet ar Mājas Draugu arī savus kaimiņus. Dāviniet mēnešraksta goda abonementu saviem draugiem citās zemēs. Abonēšanas maksa ir tā pati - $1.50 par gadu.

Un padomājiet jau tagad par mēnešraksta pasūtināšanu 1952. gadam, ja Jūsu abonements notek šī gada beigās.

Ar sirsnīgiem sveicieniem un kristīgu dievpalīgu

MĀJAS DRAUGA IZDEVNIECĪBA

LIELU DZIESMINIEKU PIEMINOT

Šogad paiet 275 gadi, kopš miris raženais garīgais dziesminieks Pauls Gerharts (Gerhardt, 1607 - 1676). Viņš pavisam sadzejojis 131 dziesmu un dzeju. No tām mūsu baznīcas Dziesmu grāmatā uzņemtas 25. Kas gan Lielajā Piektdienā ar pacilātību nebūs dziedājis viņa sacerēto "Ak galva asiņaina" (131.), vai vakarā gulēt ejot "Nu klusas visas vietas (574.)? Pazīstamas ir arī: "Pie Tava šūp'ļa stāvu es" (33.), "Nāciet kopā, bēdu ļaudis" (464.) u.c. P. Gerharta dziesmas mūsu Dziesmu grāmatā apzīmētas šādiem numuriem: 6, 7, 24, 33, 36, 44, 63, 107, 131, 152, 154, 160, 208, 209, 337, 360, 363, 372, 375, 410, 451, 460, 464, 550 un 574. Starp viņa dziesmu tulkotājiem mināmi S.G. Dīcs, K. Fīrekers. V.B. Bīnemans u.c.

necienīgo, satriec, kā tos galdiņus, ko satriecu reiz es, bet savu tautu apžēlo, ļauj viņai mierā mist, lai viņa kalpot var Tev tajā zemē, ko esi pats tai devis... Esi sveicināta, mana tēvu zeme! Esi sveicināta..."

Saules zieds bija nobiris. No aizām steigšus izkāpa ēnas, izlasīja izbirušās ziedlapas, kas pamazām izplēnēdamas vēl kvēloja kā ogles uz atstāta altāra, un, tumšus spārnus vēdinādams, cēlās uz debesīm.

Kā pļavā izkapts, vēsma nošalca pār kalnu. Pie debesīm ziedēja zvaigznes. O.G.

Published by
NATIONAL LUTHERAN COUNCIL
327 South La Salle Street
Chicago 4, Illinois

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States.

For information write to the above address. Attention: Latvian Paper.

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
THE LIBRARY

FRIEND OF HOME

English translation of the Latvian Paper Majas Draugs

Volume No.2 November 1951 No.11/ 21

Pastor Janis Strautnieks

WHERE THE OAK TREE OF FREEDOM GROWS

If in the free world there are voices resounding more and more frequently which ask to tell the truth about communism and to reveal the real face of it, then we who have looked at the face of this beast face to face can only say: Thanks to God! The sooner the nations on this side of the Iron Curtain will grasp the aims of Soviet Russia and more clearly will see the aggressive and cruel nature of communism, the greater might be our hopes that our brothers and sisters in the slave camps of Siberia once again will be able to gather in gratitude, liberated and united, in the churches of their fathers on Nov. 18th of a certain year.

Remembering and saluting November 18th, we also salute truth and freedom, for the way to freedom leads via truth. The lives which have been sacrificed upon the altar of freedom are blossoms in Truth's garland. Where the oak tree of freedom grows, there is Truth on its top. However, we cannot forget one thing: these words "freedom" and "truth" have an eternal essence. They are not and cannot be only vessels, for one of us to interpret them one way, and for another another way. They have a content of their own, a content independent from all our explanations and interpretations. Therefore we intend to give a talk about truth and freedom from the Christian point of view.

In the life of a Christian, Christ is its beginning and end. Therefore we have to submit all our life with its wishes and expectations to Christ. "But seek ye first the Kingdom of God and his righteousness, and all these things shall be added unto you." (Math. 6:33). Political independence alone still does not give man happiness and peace. That he must find in God. In an enchanting light to us now iridesce and glimmer the years of our free state of not long ago, but do we remember how unsatisfied, prejudiced and critical we were then? Now we are grumbling: God has punished us! "If I were God, the world would look different," once exclaimed some of our countrymen. Poor man! He obviously was one of those men who, of all the loves, knows only egoism; of all the kinds of respect and deference, only the respect for himself; and of all the forms of the truth and justice, only self-justice. If we feel tempted to point out the way to God, let us think it over - on what road do we ourselves stand, and to what spirit do we belong? Today God again is weighing the whole world, and woe to those nations and lands which on His scale will be found too light! God's storms, using the words of Lagerloef, have not ceased yet. Having experienced and encountered so much, being weighed and yet amnestied, let us consider seriously what our attitude should be before God. We must kneel before the

throne of His Majesty! But is this our attitude? Have we changed, become better than we were? Do we want to rise to a new life - in spirit and truth, in love and obedience toward our God? However, we will not think that to such as we are, God has nothing to add or to deduct!

Serving the highest truth and walking day after day in this life, the Christian is learning that the source of all truth and also of true freedom is God. The Christian every morning receives his life like a new gift of God's mercy, and together with the Apostle Paul he knows that he does not possess anything that he did not receive from God (Cor. 4, 7b). In truth and veneration he opens himself to God like an open vessel, wherein God puts all the good thoughts, letting also the light ray of eternal truth to beam into him. Therefore, the quintessence of freedom and truth for the Christian is in the highest gift of God - in Christ's person, in the Son of God; only he alone could have said about himself: I am the way, the truth and the life (John 14:6). Poor Christians are usually also poor patriots. Stalin and the Communist Party in the World War II suddenly changed into great lovers of their fatherland - "the holy Russia", but that is exactly what we were praying to God for, to protect us from such kind of a Soviet patriotism. It is similiar to the time when Luther prayed to God to prevent Europe from the terror of the Turks. But because of the dangers we were in not long ago, and perhaps because of the dangers we stand in front of also today, it has slipped the minds of some Latvians in the good life of today, just as the doctrines of Luther also have been partly forgotten - that the true freedom of a Christian is to be sought in living for Christ and for one's fellow-man: for Christ in faith, and for the fellow-man in active love (cf. Von der Freiheit eines Christenmenschen).

That is enough of beautiful phrases, which even for Satan are not hard to think out. Instead of speeches and indifference let us live thus, that no one can accuse us that Christianity to the Latvian nation is only a beautiful external garment, underneath which is hiding egoism. Let us admit that we must become better and must grow particularly in the conception of God, and we must pray unceasingly to God, that He Himself would show us the way to walk in truth and freedom of spirit. "And ye shall know the truth, and the truth shall make you free!" (John 8:32). Yes, only God can grant us freedom, the spiritual as well as the political. This is proclaimed by all the great changes of our times, changes, the consequences of which we feel still today and shall feel as long as we have not found the unchangeable truth in God and the inner power of freedom to rise above all that hinders us from being the true children of God.

Let us bend on the 18th of November more deeply than usual, in order to regret our weakness and sin - in hope that God once will have mercy upon us and the world, and that Latvia will rise again, beautiful and magnificent in God and in the love of brethren, rich in faith and hope and always again renewed in God's mercy of true verity and freedom. To that let us salute and invite each other like brothers in the day of our independence. Let us be with God - then God shall be with us!

* * *

Dean Kr. Valters

THE WAY OF GOD'S FRIENDS
Rom. 8 : 28

Is this not, among all the words of the Bible which we tried to memorize

once, this bright conviction of faith of the Apostle, this fearless and gay confidence that to those who love God all things will work together for good, is this not truly the most blessed and most wonderful word and promise?

We can imagine how peaceful and carefree would become the heart of every Latvian if only he would be able to keep and guard in his heart this conviction of the Apostle, living and suffering, working and struggling in the most difficult days of his life in the most remote places of the world. How safe and carefree we all could be in looking into our future if that would be also our hope, our conception of faith, that to us also loving God, all things will work together for good. Doubts always awaken anew the question "Is that the truth?" Will it occur also in our lives and ways, will we experience that which has been expressed and attested in this word by the great friend and envoy of Christ? Can we put this faith into the foundation of our life's conception as a safe and strong "cornerstone"? Meditating about this word, we must never forget that definite demand which the Apostle has connected with this promise - all things work together for good only for those who love God! The man who does not love God soon must ascertain that much comes to him for worse, and not only sorrows, misfortunes, failures, but sometimes even wealth, profits and success. The man who does not love God does not know how to spend and appreciate these gifts and values properly, and therefore they do not bring him blessings, but distress. To how many boys and youth wealth has been misfortune and has led them to distress, and to how many poverty has become a blessing! Karlis Skalbe in one of his verses declares:

I do not complain about poverty,
Because poverty was my mother.

One who loves, acts and endeavours, not loving God, might as well prefix a minus-sign to all his achievements and profits. Only then would he have rightly estimated all that he has and owns.

Only by loving God can man know by experience that blessing floods also from the streams of tears, that even loss becomes gain, that for better come even painful trials, because "in every mishap and distress there is some gain, which shines like gold" (Brigadere). Only he can rate life's events, experiences and difficulties so positively who goes through life holding God's hand firmly, very firmly - who holds fast to it, defying the misery and darkness.

This wonder, that all things work for good, only the eyes inspired by love can see, only the heart burning in love can experience, only the mind inspired by love can recognize. Then love is that wonderful, inconceivable, inimitable power which entirely changes our common sense. He whose eyes love has opened sees light in the darkness, pearls in mud, friend in enemy. He sees that the cross is not only the sign of suffering, but also of blessings and victory; that more beautiful and costly than the garland of roses is the crown of thorns; the martyr is greater than the one favored with happiness and death sometimes more beautiful than life.

In childhood, listening to legends, we heard about a wonderful stick which in touching ordinary, common things transforms them into very expensive and unusual treasures. Love has such power! A child who sincerely loves his mother sees and knows her to be so good, dear and circumspect that nobody else in the whole world sees her like that. A Latvian truly loving his country, thinks of it after he has wandered through far and beautiful lands, as the loveliest, dearest land; even if the home-land's fields have been sandy, her cities ruined, and her father's home-stead gray, our hearts see it shine in the most magnificent love-

liness. No foreigner though may he look just as carefully, could perceive this magnificence and beauty. That is seen and is perceivable only to the one who has grown up in this land, eating its black rye-bread and drinking from its cool springs.

He who loves God with all his heart, with all his soul, with all his strength, looks upon earth and heaven, life and death, happiness and misfortune with different eyes. But even if we would realize, that the Apostle's word is true, that all the things indeed will work together for good to us if only we would love God, yet this is not an instruction which would apply to everybody; only those who are passionately striving to win happiness would gladly try to use this advice in order to catch the happiness at last. We know very well, that love does not light up in our hearts only because it would be useful or because of a command. Love is always something providential because it is higher than our own sense and understanding, will and wish. It always comes like a wonder, like a present, like the decision of God Himself. Thus it is in the marriage, family, nations, but thus also in our life of faith. We cannot love God just because we decide to do so, because we would gain in doing so and we want to do so.

As life is born from a life, thus also only love can kindle love! Only he can love God who has received that love which is given to the earthly children by the outstretched, nail-pierced hands of the crucified Son of God. God loves us first! Why is it that one person perceives this love, receives it, senses it, while the other passes it, indifferent and vexed? That has always remained a secret.

Love can only kindle in that heart in which God Himself throws a heavenly spark, which realizes His eternal decision to save, redeem, and bring into glory the man who is lost in darkness, illusions and distress. This spark falls into the heart and kindles there the holy flames when we learn to whisper the first prayer, when in a great, bright moment of solemnity the heavens are opened, when the word of an outstanding teacher or pastor stirs up our soul. It does not matter when, where, and how it happens; but when your heart starts to burn in love towards the one who has loved you so much that He has consecrated and given the best and dearest to save you, in that moment in your life the great and holy decision of the eternal God starts to come true. That is the hour when God thinks about you, looks upon you, and calls you, the tiny and insignificant being of earth to life and glory.

Why millions in the East and also in the West do not receive this invitation, do not hear a word about God's mercy, do not learn any prayers, has been and will be a secret which we will not penetrate and never will clarify. That is not our mission in this world - to guess all the riddles, to interpret all the secrets, to comprehend all things. We are here as nothing else but school children of God who must grow and learn to become ripe for eternity and God. Wonderful and blessed is the way of His children over this world, where the rivers of tears are so wide, where the valleys of pain are so deep, where in the dangerous and thorny paths of mountains His chosen ones must also descend. But the friends of God go on, struggle, serve, wipe off their tears and hurry further, determined that to those who love God, all the things will work together for good.

Latvian Hymnal 648:2-5

* * *

Dr. E. Roze

TIMES OF GOD

Time belongs to those conceptions which are in the closest connection with

men. Even if everything is lost, time still remains. Like a mighty stream in its eternal flow, time is coming from infinity and is streaming toward infinity, uncovering itself to the human sight in the present moment. Upstream are whirling the waters of the future, covered with fog; downstream the past is slowly flowing away its waters to another infinity. It means that in the essence of time there is but one real conception, namely the present. The past and the future are not real.

Apart from the fact that the past already belongs to the world of the dead, when bidding farewell it leaves us its blessing. Among the spiritual values the compensation and calm of affliction should be especially emphasized. Sometimes it seems that certain spiritual scars will never heal. But lo, the years pass away and time covers all these scars imperceptibly with its tender veil of oblivion. All smoothens, compensates... So, the heaviest loads are taken away from us by the kind hand of the past and are carried into its treasury of eternity. In our memories remain but a tiny line of light, which like a thread stretches to the remote events.

When leaving us, however, the past can also take with it great values. The least safe are the earthly values. In time of war as well as in time of peace they can be lost soon and at once. Time, however, endangers also the spiritual values, for instance, knowledge if it is not used and polished up in the everyday's work. Therefore, prosperity cannot be based only upon the achievements of the past. By the way, delighting in achievements and plunging into dreamy memories about former beauty, wisdom, might, and wealth wastes time, which means the robbery of the present on account of the past.

If time is eternity and for human comprehension an inconceivable idea, then the human life on its part is so short and tiny that it is very difficult to imagine it as a link of eternity. Nevertheless, every life has a beginning and an end. Whereas in his youth man is longing for the years of maturity, when, having passed them, he does not like to face senility, until it makes itself noticeable with a rough reality every moment. In this part of his life man is making an attempt to get rid of the present time, and, dwelling on memories, he tries to get back into the past. The atheists experience senility as especially tragic. In this part of life everyone willy-nilly shall think about death, which these people take for the end of their personalities. They are poor in spirit in the worst meaning of this expression and they really have no future. To the Christian, however, belong all the parts of life. When standing on the threshold of this life, in his thoughts he often already has passed over into the future without any fear and sorrows, in a clarified peace.

- - -

Just like the past, the future also does not belong to the man directly and surely. In the gospel of Luke there is a story about a man who, trusting in his wealth, said: "I will pull down my barns and build greater, and there will I bestow all my fruits and my goods. And I will say to my soul, Soul, thou hast much goods laid up for many years, take thine ease, eat, drink,and be merry." But God said unto him, "Thou fool, this night thy soul shall be required of thee: then whose shall those things be, which thou hast provided?" (Lk.12:18 ff.). Consequently not the man but God is the lord of the future.

Should this mean that to man it is forbidden to look toward the future, and

should he do nothing for the benefit of tomorrow? These questions are answered by St. Matthew's story about the ten virgins. As is well known, the five wise ones, having considered the future, had taken oil in their vessels with their lamps; the foolish ones, who had not taken care of that, remained in the darkness outside the wedding house.

Man shall strive and labor for the benefit of the future. Paul urges him to make the most of the time. It would be good, however, if laboring so, man would do it with a light heart. Unfortunately, everyday work and all of life often have been overshadowed by the fear of that which could happen. This anxiety about the future spoils and destroys for very many human beings their whole lives. There is no doubt that the present time would never be so difficult and rough as it often seems to a man of little faith if he would not load upon himself the burdens and sorrows of the future. It surely is said: "Take therefore no thought for the morrow: for the morrow shall take thought for the things of itself. Sufficient unto the day is the evil thereof." (Mt. 6:34).

The records and the achievements of the technics provide man with the possibility of having a rather deep look into the past. With his spiritual eyes he can observe the late historical events and persons and listen to the voices of men who have passed away long ago. One can very seldom see the future. We cannot, as Jesus could, overview our way which still is to be passed, the further fate of the nations and mankind, and other important events of the future. In a certain degree, however, even the common man can have a look into the future. So, for instance, all the scientific discovieries have been foreseen, precalculated. Only after that have they been fulfilled, realized, especially if with the discovery there come God's will and blessing. Where man has planned on his own and against God's will there come catastrophes. God destroys the plans of men (Napoleon, Hitler).

Jesus has said that it is not proper for man to know the times and events which God has kept in His knowledge. In these words, which sound hard, there is hidden a great grace of God. We cannot even imagine how our life would look if men knew all which is going to happen. One thing, however, is clear, they to whom an early death could be foreseen would not continue their work. They would forget their duties. Many because of selfishness would become a danger to others. The facts are very well known that, for instance, in times of pestilence the whole population have left their jobs and started to rob, to murder and to begin a life of libertinism for the following reason: if death is already knocking at the door, if all are dying and perhaps I also shall die already tomorrow, then up to the hour of death everything that this life can offer should be experienced. Others could be so afflicted by the nearness of death that they would loose their mental balance and sanity. Therefore, man does not know the hour of his departure. In His wisdom and grace, God has kept it with Himself as a secret.

- - -

When reviewing that which has been said it shall be recognized that the time which we all are touching is not comprehensible at all unless it is divided into past, present, and future. The present, past, and future are our measures of time. The eternal God has a different measure of time. In the Scripture it has been called "the fulfilled time."

This time of God has neither past, nor present, nor future. It cannot be expressed in the common units of time, namely in years, months, days. It comes

to fulfillment when the events have reached the limits which God has predicted. In the book of Revelation we read: "... they should rest yet for a little season, until their fellow servants also and their brethren, that should be killed as they were, should be fulfilled" (Rev. 6:11). And in Paul's epistle to the Galatians (4:4) we read: "But when the fullness of the time was come, God sent forth his son..." We see that the sending of the Son was bound with certain suppositions. With which suppositions exactly, we do not know, but we can assume that He sent His son only when the development of mankind had reached the point where, in a certain degree, it was able to comprehend and to evaluate the sense and the importance of the spiritual values.

\- - -

The times of God, however, we cannot comprehend. Therefore, when the optimists declare that the vicissitudes of the world might change and that the number of the killed and tormented brethren already might be fulfilled in the next two or three years; the pessimists, who say that deciding events begin only after distinct, longer periods, which should be measured with 50 years at least - could be as much right. In these long years, they say, the godless would have destroyed all our kinsfolk, for, as it is very well known, the eastern mills of bones are working with great capacity.

No matter how much we would love our homeland and how much our hearts would beat in one measure with the optimists, here also we shall be quiet, obeying the will of God. Only when He shall say: "The time is fulfilled, for the number of the martyrs is full" - Latvia also will be free. When it will be and how many victims will be necessary, should be left in God's knowledge.

* * *

A. Prieditis

INTELLECT AND FAITH

III.

A non-religious and, in this meaning, an unbelieving man is he whose intellect may be very skillful in comparing, classifying and analysing the proofs (the empyrical facts) provided by the organs of sense, but who does not like listening to those truths of the highest categories, which have been received by the soul in an extrasensorial (intuition, conscience) way. And if he is still willing to accept moral argumentation he would do it only after having found a rational explanation for their utility. (E.g. there is no good in harming anybody, because he might search for revenge. Avoiding malice, I shall have a more convenient life).

Potentially the religious truths are available for him, but he rejects them because he thinks he does not need them. The sources of these truths seem to be overgrown and blocked up. Faith, this power of the soul, remains undeveloped and uncultivated. For this very reason such a person generally is not an enemy of religion. He is unbelieving, of course, but the denial of religious truths has not yet become his faith. As a man who makes use of his intellect, he recognizes the positive and social role of religion. (For who but the commandments and the church could master those ignorant creatures? They are not afraid of law enforcement. It is but the fear of God's wrath and hell that

prevents them from becoming thieves, robbers, adulterers and murderers!). However, to a man who has been provided with such an educated and developed intellect, religion surely seems to be unnecessary. He can easily dispense with it. He does not need to be believing. It is more convenient and easy for him not to believe. He is the "indifferent one." He is neither cold nor hot. He is lukewarm.

An atheist, the foe of religion, is in some respects, the opposite of such a man. In his soul he already has started to develop the power of faith, but he tightly and definitely bars all the sources of the religious truths and eagerly rejects any idea which is not acceptable to his isolated intellect. In its stead he has a fervent faith in the infallibility of the human intellect and his organs of senses. Things which are inaccessible to the intellect and organs of senses simply do not exist at all. Consequently there is also no God. The atheist has faith that there is no God. Atheism has become his faith.

Likewise Saul, before he became Paul, had a cultivated and developed power of faith. Paul was an ardent foe of Christ. However, as soon as by God's grace new and up to that time unknown truths were revealed to him,he had no difficulty in having trust in them. His soul was already strong.

An eager atheist is as similar to a religious man in the power of faith, as he is similar to a sceptic in the poverty of his soul. The soul of an atheist as well as the soul of a sceptic have to live from truths, which are like beggar's pennies in comparison with those truths of the higher categories, which are available only to a religious man. Those very truths which are the most valuable and most necessary ones (because they are nearest to the one and only truth), are prohibited for an atheist and sceptic. No wonder that for such a frivolous soul gradually the whole life seems empty, poor and senseless. An atheist still has his faith for which to live. He still sees sense in his struggle against the "opium" of religion, but what can life offer to a sceptic? When all the available joys have been enjoyed, there is left but one step - to die, and in this case to-day rather than to-morrow. It is no wonder that such a soul, realizing its emptiness, suddenly becomes aware of the riches, hidden in religious souls.

This reminds me of the words of Alexander Vinet, a French theologian: How many sceptics already have knelt and prayed to God with tears in their eyes asking Him that He at last would give them a proof of His existence.

Let us think a bit more attentively about such a worshipper! He does not believe yet, but he wants to believe and he has the will to believe; this is the first step towards faith. If he will not cease wanting, than faith, this marvelous power of the soul, will develop and unfold itself. New truths will be revealed to his soul, and in those truths faith will become even stronger. It seems that this man believes even now, for is it possible to pray to God and not to trust in Him?

As the summary of the aforesaid, we can classify men in grades:

1. The credulous (with an undeveloped intellect and without the power of faith). As soon as the credulous starts sharpening his intellect, he becomes 2. a sceptic (with a developed intellect, but without the power of faith). As soon as the sceptic begins developing his power of faith he becomes either an 3. atheist or 4. a religious man.

However, my review would not be complete if I would not mention an even more superior condition of the soul, in which the soul not only perceives the religious truths but also identifies itself with them. It does not know them only by seeing and believing, but by immediate experience. In such a condition faith is rewarded by a knowledge which is not an intellectual knowledge. An intellectual knowledge can be passed on to other intellects by means of logic or experiment but this knowledge cannot be transmitted to other souls, for it is based on experience. In order to have this knowledge each soul must have its own experience.

Nor can this knowledge be shown by demonstration, but in all times there have existed and even now there exist several religious schools and mystical systems which as their goal have set the attaining of such an inner proof. Likewise there are many tales, legends and historically registered events about people, who have reached this stage of illumination or enlightenment without the help of any systems. They have received decisive proofs for the truths in which they had only believed or in which they even had not believed at all. In all cases, however, they already have had a well-developed and well-trained faith (as a power of the soul), for faith is the bridge which leads to this experience, i.e. to that moment where God reveals Himself to the soul. How rare, however, are such moments! Despite all the schools and systems, they have been experienced only by a very few elect. It seems that garrigon Lagrange is right in saying that this highest donation cannot be earned by deeds. When God reveals Himself to a human being, it always happens only by His grace. Then He Himself removes from all man doubt and despair and gives him His peace, which surpasses all human understanding. To find God means to have peace and security not only for one's heart but also for his intellect. The man then feels as if born anew; it is as if new eyes were opened for him, and with them he sees a new world and a new heaven.

* * *

Prof. K. Kundzins

TRUTH CONQUERS
Observations

III.

God's power often appears mighty in midst of imaginary weaknesses. Never have I felt this more clearly than when I was with those ten sentenced to death (in Hitler's time). I was witness to their last hours, and saw them lifted over the fear of death by the tremendous song of faith: A Mighty Fortress Is Our God. (About that I have related in some other place).

But that is not the only case. In deep respect and admiration I must fold my hands when remembering Mrs. M.K's great and beautiful peace of soul, which irradiated her last sufferings in the St. George Hospital in Hamburg. Some time ago in Latvia Mrs. M K. was conscientiously fulfilling her civil servant functions in one of the State's offices. Towards the callers she always was kind, and in regards to conscientiousness she could serve as an example to her fellow employees. Yet in her heart she carried some other quiet yearning, which could not find its fulfillment in office work. She would have willingly opened her warm heart to something near and dear, because the joy to take care of others was greater than the joy to live for herself. She married. Her husband was dear and the life with him was very harmonious, but something was missing - the fulfillment of married life -

a child. Arriving in Germany, she visited the homes of Latvian orphans and abandoned children in Hahnenkle by Goslar. There she befriended a little child named Vizbulite and spared neither efforts nor means to get permission to adopt her. Surmounting all the hardships which were placed in her way by the authorities, she finally succeeded. Joy and a new life entered the quiet little refugee-room. Of course, there were also some worries - how to avert the shortage of daily bread, and others. But one and another dispatch of food helped to overcome the food shortage. Thus came the time when they were called to the emigration camp. It seemed that everything would take the right course and soon the small family would be able to start a new life in free America. But here, the physical examination discovered the beginning of an incurable disease in Mrs. K.: lung cuncer! Even an operation could not help anymore. Weeks and months followed, which she spent in the sick bed in the hospital. Closer and closer came the day of departure - when she must part from her husband, from little Vizbulite, and thus from her future's dream.

When I visited the patient I expected to meet the laments of a desperate person and the question so familiar to the pastor: Why exactly I have to suffer so? Why can others live in happiness, but even this little beam of light to me is forbidden! Instead I found something else altogether - thanks for the visit. Words of appreciation, how good and nice were her room-mates, the nurses and the doctor. "Dear pastor," she said, "from the beginning I was close to the danger of losing the balance of my soul. But now I have overcome the worst. I can pray to God with all my heart... and He helps me. In His hands I have put the fate of my husband, of Vizbulite, and also of myself. The darkness does not scare me so very much anymore; neither does death... Behind the darkness I see His light. I had time to visit her twice more. Once she was already struggling with the attack of pains. But afterwards she regained again the distinctive peace of her soul. I had to proceed to America. When I landed on this shore, I received the news that M.K. had suffered her last difficult struggle. The light had conquered.

Light and truth frequently conquer where we would least expect and hope: in the cell of jail or looking into the eyes of death - places where towards the evil power one can act absolutely undisturbed and cynical. What can be more horrible than to fall into the hands of the Red barbarians! But I know three or four examples of unfortunates who underwent it, yet with the help of God in a wonderful way regained their freedom, and after that decided to dedicate all their life and work to Him and His kingdom.

Mr. C , a Danish national, is a true and sincere friend of the Latvian DPs. In the last stage of the war, he worked in behalf of the Red Cross with the prisoners of war in the YMCA in Berlin. The Russians arrived and arrested the employees for they believed that the YMCA was a well known spy organization. Fortunately C. succeeded in sending a mesaage to his parents in Denmark. Then the people of Berlin were put into box-cars and the journey East started. The concentration camp followed and later the jail Butirka in Moscow. Cross-examinations, nights with suddenly lighting blazing lights and pulling out of bed. At first they still had the privilege of being comrades suffering together, but later they were separated into individual closets. And the days rolled so slowly, so unspeakably slowly. Of course there were moments when C. was very near collapse, but then there had come invisible strength and "good-spirits" to help. It was his luck, that he remembered from his childhood days and school years so many beautiful Bible verses, songs, and religious poetry. Leading his days in uncertainty, he began to remember all that. Every morning he recited them anew. Thus he formed a collection of spiritual values which he strived to increase and which the worst NKVD man could not take away. The words of Romans 5 - that endurance creates hope, but that hope does not leave one ashamed - were to

him a strength which kept him from spiritual collapse. The efforts of his parents and the united missions to free him finally succeeded. The day arrived when the prison gates opened and he was free again.

"Where did you go then?" - I asked him. "Naturally, first I went to see my mother and father." "Why didn't you stay in your home-country?" - "I wanted to fulfill my promise to myself in the prison: to serve Christ. Thus I became what I am today, an employee who works for those who have lost everything and, like I, have been in the shadow of death."

This, our Danish friend, understands us. "I understand you; you are dear to my heart. Arm yourself also with patience, as I was forced to do in the prison, and hold dear those treasures which no one can take away from you because you keep them within yourself. They give strength in the moment of weakness. And believe that to you will also come the day when you will be able freely to clasp hands with your beloved ones who have remained behind the Iron Curtain. Believe that that day will come. Christ shall conquer!"

I would like to say to this very fine man, whom God has so wonderfully guarded: Thanks! Thanks for your work and your faith!

Experiencing such and similar events can we not say, in spite of the external appearance and in spite of the momentary triumph of dark powers: "God does not leave His people. He does not allow for the eternal reign of the godless forces. To those who are walking into the shadow of death, he also does not deny His signs which show that light is stronger than darkness; that life is stronger than death, and that truth is stronger than error and untruth. "Veritas vincit" - the truth shall conquer at last.

* * *

Pastor E. Kiploks

LUTHERAN CHURCH IN AMERICA

We are not quoting the report which is listing the Synods, Ordained pastors, Congregations, Congregational members (baptized, confirmed), Sunday schools (teachers, pupils), Value of properties (in 1000 dollars), Total of expenses in year (in 1000 dollars), of the Lutheran Church in America.

The last four lines show the principal groups of the Lutheran Churches: United Lutheran Church of America (ULCA - 1.), American Lutheran Conference (2.-6.), Synodical Conference (7.-11.) and National Lutheran Council (NLC 1.-6., 12., 15.). Dashes in places of figures means that no information is available. Data has been taken from the 1948 statistics.

* * *

AT THE END OF THE WAY

The mountain path had vanished. The rocks became steeper. The bushes did not hide their thorns. If there was a tree, it was small and shrunken as if afraid of a slap. The top of the mountain could not be far; however, Moses felt too exhausted. He needed rest. Clinching with both his arms around the shriveled trunk of a decayed cedar tree, he held at it as a drowning person at its rescuer. The mountain was swinging like a ship in a rough sea. Glittering and dazzling waves, splashed around, whirling rainbows were rising and sinking. Drums were roaring, whistles were squeaking: Get loose! Get loose! The old spite, however, formed this reply: "No, I'll keep

holding. Lord God, help me to hold myself." At last the waves subsided. The rainbows faded. And when Moses dared to open his eyes, the mountain did not swing anymore. Nevertheless he was still too weak to walk. Though he did not feel giddy, his feet waddled, his knees trembled. And what had happened to his left arm? It pained terribly. Not sure that he would have strength enough for holding himself with his right hand only, Moses cautiously loosened his left hand, raised it at his mouth and blew upon the paining arm cool breath. In his childhood this method had helped many times to overcome at least the pain's first bitterness when his finger was squeezed or when his knee was hurt; now, however, it did not justify itself. The old man's breath was quick and feverish. The injury was much more serious than it seemed. Below the elbow a deep wound was bleeding and the skin of the arm was scraped up to the palm. The fingers were swollen. The arm became numb. The mountain bent again, the rainbows flashed. This time, however, the dizziness did not last long.

"I have to sit down," thought Moses. "But if I did, I wouldn't have strength for standing up. He who has a burden upon his shoulders must keep standing or he must collapse. My burden is not an easy one. One hundred and twenty years old! The burden of years isn't like other burdens. When it has grown too heavy one cannot throw it away. Neither can he ask his friend, 'Come, give me your hand.' He who carries the burden of years, must carry it himself. And the farther one carries it, the heavier it grows."

Moses looked upwards. Like a curly giant's head in blue pillows, there was the peak of mount Nebo within the distance of an arrow's shoot. Thanks to God, there isn't a long distance left for me to carry my burden, he thought.

Like an open blossom which has grown too heavy for its stalk to hold, the sun sank gradually. In the gaps of the rocks already rose the shadows, but all the mountain was still burning like an oven just heated...

"I am thirsty!" whispered a grass, straight and sharp as a knife. "I know: I'm neither pretty nor good. Both the man and the beast will evade me. But I have beautiful dreams. When the sun hangs heavy on me, I close my eyes and dream about a calm river. Old willows bend above quiet waters and the queen of the birds, the Nightingale herself, comes and sings her songs for me. I like poetry. Don't you think that poetry alone still refreshes us?"

"What's poetry?" pouted the cedar. "It's nothing else but womanly dreaming. I want to live with my eyes open, and if I must die, well, I want to die like a man... Oh, dear, I'm dying! A gulp of water for the dying man, please! Isn't there anyone who would bring a gulp of water to a dying man?"

A stone warmed by the sun, listened and grinned: Oh, those failures! Only the stone has real success, and the only way to success is adjustment. When it is cold, be cold; when they warm you you would be a fool not to grow warm. Shall <u>we</u> change this world? Life should be taken just as it is. I always feel fine. Be like a stone, and you will stay alive. The future belongs to the stones. There is but one thing you should remember: if you are a stone, be a big one." - -

As if shaking off the fancies, Moses shook his head and looked back. The valley was bubbling up like a boiler. There was a reddish-brown trail stretching all along the mountain where the landslide had gone. The danger was over: nevertheless, both small and rather big stones still were going down - some as slow as possible in order to maintain their dignity, some skipping carelessly. Obviously they had remembered

only now where their proper place was.

"For the stone there is but one way - downwards," thought Moses. "A man shall rise even when fallen. I have fallen, but I have stood up again, and I have tried to raise others also. God knows that it wasn't easy. The abysses lurked at me, the mountains slid down, the thorns stang. Wasn't the calf's altar an abyss and the revolt of 250 princes of the congregation a landslide? And beside that there were all the circumstantial stitches almost every day: Moses, wherein have you brought us? Moses, weren't there graveyards enough in Egypt? Moses, we are hungry! Moses, give us water. Moses, we had these things and, Moses, we had those things in Egypt! I have really carried them in my bosom as a nursing mother carries a suckling child. Let Joshua carry them farther now. I have to carry up but one thing more - my own burden...

When the breathless mountain climber reached the peak of mount Nebo, the sun blossom withered and scattered golden sparks upon the mountains of Judea and Galilee. On the right hand there was mount Hermon looking hither like a giant with a wintercap on the top of his head. On the left - dark and mysterious flowed Jordan.

"Well," said Moses having taken a breath, "Here you are, the end of my way, and here I see you at last - my fathers' land. Generation after generation have seen you in your dreams, generation after generation you have attracted like an oasis in the wilderness. When our mothers mentioned you, their children pressed closer to their knees and they have passed through all their lives with their mothers' tales like garlands upon their heads. When getting ready for the last rest in the sandy beds the fathers sighed: Oh, that our God had granted me rest beside my fathers! - Here you are, the land of my fathers. At last I am standing at your gates, but I am not permitted to enter them. Some one else will come. He will open the gates. Women and men will untie their pilgrims' bundles on the banks of your rivers and build their houses upon the foundations laid by their fathers. Axes will rumble, trees will fall.. I, too, felled trees. I bound a raft. I, too, wanted to build a house, a house for God. My raft, however, stranded and I do not have the strength for loosening it. Some one else will come... The Lord has weighed my age and myself. He found us unworthy. His judgment was that we all should die on this side of the gates. Some one else will come, and will build a house for God. One is the sower, another one the reaper. Each age and each individual has his own assignment. I had to lead them out. Some one else will come and lead them in...

Lord, judge me! Lord, smash me, the unworthy one, like I have smashed the tables. Have mercy upon Thy congregation. Give her Thy peace, so she may worship Thee in the land which Thou hast given her... Hail, thou, my fathers' land! Hail...

The sun blossom had fallen off. From the hollows climbed shadows, gathering the scattered petals, which gradually faded away like charcoals upon an abandoned altar, and waving dark wings, rose up to the skies.

Like a scythe in a meadow, a breath of wind rushed over the mountain top. In the skies there were blooming stars. O G.

* * *

IN REMEMBRANCE OF A GREAT POET.

This year 275 years have elapsed since the productive, spiritual poet Paul Gerhardt died (1607-1676). All together he has written 131 songs and poems. Of those. 25 have been admitted to our Hymnal. Who has not sung with exaltation his song on Good Friday: "Oh, Sacred Head, Now Wounded" (131), or going to bed in the evening "Now Silent Are All Places" (574)? Also known are: "At Your Cradle I Stand" (33), "Come

In remembrance of a great poet. (Cont'd)

Together You People of Sorrows" (464), and others. The numbers of Gerhart's songs in our Hymnal are as follows: 6, 7, 24, 33, 36, 44, 63, 107, 131, 152, 154, 160, 208, 372, 209, 337, 360, 363, 375, 410, 451, 460, 464, 550 and 574. Among the translators of his songs can be mentioned S G Dics, K. Firekers, V.B. Binemans and others.

* * *

TO THE READERS.

From some of you, as well as through your pastors, we have word that some homes have waited for the Friend of Home but have not received it. As far as we know it might have happened in very few cases. Nevertheless the publishers will do everything possible in order to avoid even those few cases. The Friend of Home is sent to the subscribers already at the end of the previous month. In case you are a subscriber and yet do not receive the paper until the end of the current month, please let us know. We will send you a new copy of the same month. When moving do not forget to inform us from where to where you have moved.

Introduce and recommend the paper to your friends. Send it as a gift to your friends in other countries. The subscription price is the same - $1.50 per year.

And consider the renewal of your subscription if it ends at the end of this year.

With cordial greetings and with a Christian wish for God's blessing to you

The Publishers.

* * *

Published by
National Lutheran Council
327 South La Salle Street
Chicago 4, Ill.

For the spiritual care of Latvians of Lutheran faith, recently resettled in the United States.

For information write to the above address,
Attention: Latvian Paper